

สรุปมติที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ด้านบริหาร ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๒

การประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ด้านบริหาร ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุม ๓๐๔ ชั้น ๓ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยมี นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นประธานการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. บันทึกความเห็นทางกฎหมาย เรื่อง อำนาจการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาแนวทางการจัดทำระเบียบหรือกฎหมายลำดับรองประกอบร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ตามที่ผู้แทนสำนักงาน กสม. ได้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการรับฟังความคิดเห็นการจัดทำกฎหมายลำดับรองประกอบร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๒ ณ โรงแรม ทีเค พาเลซ กรุงเทพฯ ซึ่งมีข้อสังเกตเกี่ยวกับมาตรา ๓ ได้นิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งไม่ครอบคลุมถึง กสม. ส่งผลให้ กสม. ไม่มีอำนาจในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ หาก กสม. ประสงค์จะใช้อำนาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัติดังกล่าว มีประเด็นต้องพิจารณาว่า กสม. สามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ กรณี “หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดในกฎกระทรวง” ได้หรือไม่ อย่างไร ซึ่งที่ประชุมเชิงปฏิบัติการรับฟังความคิดเห็นการจัดทำกฎหมายลำดับรองประกอบร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. มีข้อพิจารณาสรุปได้ดังนี้

แนวทางที่ ๑ เห็นว่า กสม. อาจอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้อำนาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงรับรองในฐานะหน่วยงานอื่นของรัฐ

แนวทางที่ ๒ เห็นว่า กสม. ไม่อาจอาศัยอำนาจไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะของหน่วยงานไม่ได้ให้อำนาจไว้ ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมซึ่งเป็นฝ่ายบริหารจึงไม่อาจออกกฎกระทรวงซึ่งมีฐานะเป็นกฎหมายลำดับรองเพิ่มอำนาจการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้แก่ กสม. อันเป็นไปตามหลักการแบ่งแยกอำนาจได้

สำหรับแนวทางที่ ๓ สำนักงาน กสม. โดยสำนักกฎหมาย เสนอว่า กสม. อาจอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๗ (๕) หรือมาตรา ๔๙ (๙) ออกระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นควรให้พิจารณาออกระเบียบฯ ตามแนวทางที่ ๓ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปัจจุบัน กสม. เหลือผู้ปฏิบัติหน้าที่เพียง ๕ คน จึงได้พิจารณาว่าควรรอการออกระเบียบฯ ใน กสม. ชุดต่อไป หรือไม่ ซึ่งที่ประชุมมีมติดังนี้

๑. ที่ประชุมมีมติ ๓ : ๒ ไม่ต้องรอการออกระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ใน กสม. ชุดต่อไป เสียข้งมากที่ไม่ต้องรอให้ออกระเบียบ คือ นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นางฉัตรสุดา จันทรดียั้ง และนางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการ

สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ส่วนเสียงข้างน้อยที่ให้การออกระเบียบ คือ นางอังคณา นีละไพจิตร และนางเตือนใจ ดีเทศน์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒. มอบให้สำนักงาน กสม. โดยสำนักกฎหมายดำเนินการยกร่างปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ย พ.ศ. ๒๕๕๙ ตามความเห็นของที่ประชุม และดำเนินการเสนอร่างดังกล่าวต่อที่ประชุม กสม. ด้านบริหาร พิจารณาต่อไป

๒. สรุปผลการดำเนินโครงการจัดงานวันสตรีสากล ๘ มีนาคม และการประกาศเกียรติยศ “ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน” ประจำปี ๒๕๖๒

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติรับทราบรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการจัดงานวันสตรีสากล ๘ มีนาคม และการประกาศเกียรติยศ “ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน” ประจำปี ๒๕๖๒ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร กิจกรรมในงานประกอบด้วย การปาฐกถา เรื่อง “มาตรการคุ้มครองผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน” โดย รองศาสตราจารย์ ดร. ปกป้อง ศรีสนิท รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการสังคม คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พิธีมอบเกียรติบัตรเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติฯ จำนวน ๖ ราย และเวทีอภิปราย เรื่อง “การถอดบทเรียนจากประสบการณ์การต่อสู้ของผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน”

จากการดำเนินโครงการดังกล่าว สำนักงาน กสม. โดยสำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชนได้ประมวลข้อเสนอแนะที่สำคัญได้ดังนี้

๑. รัฐควรเร่งพิจารณาแก้ไขปัญหาคาความรุนแรงซ้ำซ้อนซึ่งหญิงกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน รวมถึงผู้หญิงกลุ่มเฉพาะอื่น ๆ ยังคงต้องเผชิญอยู่ อันเกิดจากทัศนคติ ค่านิยม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมทางสังคม ซึ่งมีลักษณะเหลื่อมล้ำ ไม่เป็นธรรม และเลือกปฏิบัติ

๒. รัฐควรสร้างหลักประกันในการเข้าถึงความยุติธรรมของผู้หญิงทุกคน สร้างพื้นที่ปลอดภัยอันเป็นมิตรต่อผู้หญิง เพิ่มความตระหนักรู้ถึงความอ่อนไหวทางเพศสภาพ (Gender Sensitivity) หลีกเลี่ยงการกระทำอันเป็นการละเมิดซ้ำต่อหญิงผู้เสียหายจากความรุนแรง

๓. รัฐควรประกันการเพิ่มสัดส่วนผู้หญิงในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทุกระดับ ซึ่งรวมถึงการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกลไกต่าง ๆ ทั้งทางด้านการเมืองและกฎหมาย เพื่อสร้างพื้นที่ให้ผู้หญิงได้มีโอกาสนำเสนอปัญหา รวมถึงมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรง หรือปัญหาอื่นใดที่กระทบต่อสิทธิและคุณภาพชีวิตของผู้หญิง เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

๔. รัฐควรเพิ่มมาตรการในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่รัฐซึ่งมีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะการใช้สิทธิในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นต่อประเด็นสาธารณะโดยสุจริตของประชาชนอันเป็นวิสัยของประชาชน ซึ่งสามารถกระทำได้ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๒๙ (๓)

ในการนี้ ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติมอบสำนักงาน กสม. โดยสำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ดำเนินการเผยแพร่สรุปผลการดำเนินโครงการจัดงานวันสตรีสากล ๘ มีนาคม และการประกาศเกียรติยศ “ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน” ประจำปี ๒๕๖๒ ตามความเห็นที่ประชุมต่อไป

๓. การประชุมหรือประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนร่วมกับผู้แทนไทยใน AICHR และ ACWC

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาช่วงเวลาที่จะดำเนินการประชุมหารือร่วมกับผู้แทนไทยในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (AICHR) และ

คณะกรรมการอาเซียนว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีและเด็ก (ACWC) โดยมีประเด็นสำคัญที่จะนำมาหารือครั้งนี้ ได้แก่ ภัยพิบัติทางอากาศและฝุ่นควันขนาดเล็ก โดยเฉพาะหมอกควันข้ามแดน (Haze) และอาหารหรือในประเด็นอื่น ๆ ในเรื่องที่ AICHR และ ACWC มีความสนใจร่วมกัน เพื่อแต่ละฝ่ายจะได้นำไปขับเคลื่อนในกรอบความร่วมมือของอาเซียนและกรอบความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEANF) ได้อย่างสอดคล้องกัน โดยในเบื้องต้นได้กำหนดเวลาการประชุมหารือในภาคบ่ายของวันอังคาร และมีมติมอบให้สำนักงาน กสม. โดยสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามความเห็นที่ประชุมต่อไป

๔. การแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๖๒

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๖๒

๒. มอบให้สำนักงาน กสม. โดยสำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชนดำเนินการปรับปรุงร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๖๒ ตามความเห็นของที่ประชุม และส่งร่างคำสั่งดังกล่าวให้สำนักกิจการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๕. ขอเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการด้านสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากร

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติเห็นชอบให้ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ ๕/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑ และแต่งตั้งคณะกรรมการด้านสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากรตามความเห็นของที่ประชุม และมอบให้สำนักงาน กสม. โดยสำนักกิจการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๖. รายงานสรุปผลการประชุม TWG SEANF ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณารายงานสรุปผลการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ (TWG) SEANF ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ ระหว่างวันที่ ๒๔ - ๒๕ เมษายน ๒๕๖๒ ณ กรุงดีลี สาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์ - เลสเต เพื่อให้เป็นไปตามมติของการประชุม TWG SEANF ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ และเพื่อขับเคลื่อนขยายผลจากการประชุมที่ทำให้เกิดผลการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม สำนักงาน กสม. โดยสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศเห็นควรจัดทำร่างกรอบแนวคิดหลัก (concept note) จำนวน ๒ เรื่อง เพื่อนำเสนอในที่ประชุม TWG SEANF ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ ในระหว่างวันที่ ๒๔ - ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ได้แก่ ๑) โครงการจัดทำช่องทางในการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิก SEANF ๒) โครงการสัมมนาในระดับภูมิภาคของ SEANF ว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน โดยที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติเห็นชอบให้จัดทำร่างกรอบแนวคิดหลัก (concept note) ตามที่เสนอ และมอบสำนักงาน กสม. โดยสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามความเห็นที่ประชุมต่อไป

๗. นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วมประชุมหารือ เพื่อเตรียมการนำเสนอผลการดำเนินงานตามหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของรัฐวิสาหกิจต้นแบบของประเทศไทย

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติรับทราบ เรื่อง นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้ประชุมหารือเพื่อเตรียมการนำเสนอผลการดำเนินงานตามหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของรัฐวิสาหกิจต้นแบบของประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุม ๗๐๔ สำนักงาน กสม. เพื่อเตรียมเสนอต่อที่ประชุม Time To Act : Governments as catalysts for Business respect for Human Rights โดย UN Forum on Business and Human Rights ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ผู้เข้าร่วมการหารือประกอบด้วย ดร. ชุตินา เอี่ยมโชติชวลิต ผู้ว่าการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) คุณสุภาณี พงษ์เรืองพันธุ์ Project Manager – Business Human Rights and LGBTI United Nations Development Programme (UNDP) ในฐานะผู้แทนโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ประเทศไทย ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ผู้แทนบริษัท ปาสาละวัน จำกัด อาจารย์ ดร.กฤษฎากร ว่องวุฒิภักดิ์ คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และคณะทำงานขับเคลื่อนธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมการหารือ ในกรณีนี้ ผู้ว่าการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยได้เสนอความก้าวหน้าในการนำหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนไปปฏิบัติ โดยได้ดำเนินการประกาศนโยบายและดำเนินการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามแนวทาง Human Rights Due Diligence : HRDD รวมถึงการมีหน่วยงานให้คำปรึกษาและเยียวยาแล้ว ทั้งนี้ ผู้แทน UNDP ได้เชิญผู้ว่าการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยไปเข้าร่วมประชุมดังกล่าวเพื่อเสนอความก้าวหน้าในการนำหลักการชี้แนะฯ ไปปฏิบัติในฐานรัฐวิสาหกิจนำร่องของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติด้วย โดยปัจจุบันการนำหลักการชี้แนะฯ เริ่มมีความคืบหน้าในหน่วยงานต่าง ๆ ที่ กสม. โดยคณะทำงานขับเคลื่อนธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนและการพัฒนาที่ยั่งยืนได้มีบทบาทในการส่งเสริมการนำหลักการชี้แนะฯ ไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง จนปัจจุบันได้มีรัฐวิสาหกิจนำร่องในปีนี้นำเสนอ ซึ่งในปีที่แล้วได้เสนอเรื่องการนำหลักการชี้แนะฯ ไปใช้ในโรงแรมนำร่องไปเสนอในที่ประชุม ทั้งนี้ คณะผู้เข้าร่วมการประชุมจะเดินทางไปเข้าร่วมประชุมดังกล่าวโดยใช้งบประมาณของตนเอง

๘. การมอบหมายให้กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการอำนวยการศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชน ภาคใต้

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติมอบหมายให้นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นที่ปรึกษา คณะกรรมการอำนวยการศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชน ภาคใต้